

Илхом Қахҳоров

**ЎҚИНГ,
ФАҚАТ
ЙИҒЛАМАНГ**

Илхом ҚАҲҲОРОВ

ЎҚИНГ, ФАҚАТ ЙИҒЛАМАНГ...

(ТАЪСИРЛИ ҲАЁТИЙ ВОҚЕАЛАР)

«Sano-standart» нашриёти
Тошкент – 2018

УЎК: 159.923.2

КБК: 84(5Ў)6

Қ 35

Илҳом ҚАХҲОРОВ

Ўқинг, фақат йиғламанг... / «Sano-standart» нашриёти,
Тошкент – 2018. – 96 бет.

Тақризчи:

Абдумурод Тилавов
филология фанлари номзоди

Атрофимизда қалб кўзимизни очадиган, тафаккури-
мизга туртки берадиган воқеа-ҳодисалар бисёр. Фақат
унга ибрат назари билан боқсак бас.

Истеъдодли олим, нозиктаъб шоир Илҳом Қахҳоров
тасниф этган ушбу китобчани ўқиб, ибратланиш бахти
барчамизга насиб этсин.

УЎК: 159.923.2

КБК: 84(5Ў)6

ISBN: 978-9943-5462-7-1

© Илҳом ҚАХҲОРОВ

© «Sano-standart» нашриёти, 2018

МУҚАДДИМА

ТАЪСИРЛИ ВОҚЕАЛАР ТЎПЛАМИ

Яхши ҳикоя – жонга малҳам, руҳга озуқа. Агар бу ҳикоя ҳозир яшаб турган замонимизда рўй берган воқеа бўлса, унинг таъсири янада кучлироқ бўлади. Унинг қалбимизгача етиб бориши, тушунишимиз, ҳис қилишимиз анча осон бўлади.

Нега ушбу ҳаётий воқеалар тўпламини “Ўқинг, фақат йиғламанг” деб номладик. Чунки ундаги бирор-та ҳикояни йиғламай ўқиб бўлмайди! Ҳар ҳолда, ўзимиз уларнинг барчасини йиғлай-йиғлай қоғозга туширдик. Ушбу қалбни юмшатадиган ҳикояларни атрофимиздаги кўрган-билганлардан, газета ва журналлардан, интернет саҳифаларидан йиғдик. Уларнинг баъзиларини манбаларини топдик ва кўрсатиб ўтдик, баъзиларини эса йўқ. Бу учун олдиндан узр сўраймиз.

Ушбу тўпламни чиқаришдан мақсадимиз – одамларимизнинг қалбини юмшатиш. Тан олиш керак, охириги ўн йилликларда қалбимиз дунёга муккасидан кетганлиги сабабли анча қотган, унча-мунча панд-насиҳатлар таъсир қилмайдиган бўлиб қолган. Ҳатто жума маърузаларидаги имомларимизнинг амри маъруф ва наҳйи мункарлари ҳам қулфланган қалбимизга кира олмай, бир қулоғимиздан кириб, иккинчисидан чиқиб кетадиган бўлиб қолган.

Психологларнинг хулосаларига қараганда, кўчадан кириб келган кишининг қалби дунё билан банд бўлиб, у қулфланган бўлади ва шу сабабдан унга панд-насиҳат кам таъсир қилади. Ўша қулфланган қалбни очиш учун эса, унинг кўзига ёш келтирадиган даражадаги таъсирли бирор бир нарсани айтиб бериш керак экан. Уни эшитиб (ёки ўқиб) кўзига ёш келдими, тамом, демак у қулф

очилибди! Энди у қалбга ҳар қандай панд-насихат ҳеч қандай қаршиликсиз бемалол кираверади...

Қалб юмшаган сари инсон Аллоҳга яқинлашаверади, савобли амалларни кўпроқ қилгиси келаверади, гуноҳлардан узоқлашаверади. Кўзимизга ёш келишидан уялмаслигимиз, аксинча, тўйиб-тўйиб йиғлаб олишимиз керак. Бунда қалб покланади, ундаги ғуборлар чиқиб кетади, енгил тортамыз, кўпгина стрессга алоқадор касалликлардан фориғ бўламыз!

Ушбу китобчамиз оила даврасида ўқиладиган рисола бўлиб, ундан кўпчилик баҳраманд бўлишини ва ҳаққимизга дуода бўлишини орзу қиламыз...

Аллоҳ таоло барчамизга йиғлай оладиган юмшоқ қалбни ва солиҳ амалларни насиб айласин!

Илҳом Қаҳҳоров

НОҚОБИЛ ФАРЗАНД

Оилада ёлғиз фарзанд эдим. Ота-онам мени еруккка ишонмасдилар. Ейиш-ичишимга, кийинишимга, юриш-туришимга кўп эътибор берардилар. Ўғлимиз ўқисин, яхши одам бўлсин деб жон куйдирардилар. Касал бўлиб қолсам ўзларини кўярга жой топа олмай, шифокорларга югуриб, мен билан бирга “касал” бўлар эдилар. Мен эса бу меҳрибончиликлардан талтая бошладим.

Ўрта ҳол оила эдик. Ўз уйимиз, “Жигули” машинамиз бор эди. Мактабни тугатиб безори болаларга қўшилиб кетдим. Ота-онамнинг панд-насихатларига, қайтариқларига қулоқ солмадим. Охири бир қалтис иш қилиб қўйдим. Мени қутқариш учун бечора отам машинасини ҳам сотди. Асаб бузилиши, руҳий азоблардан иккаласининг ҳам юраклари хаста бўлиб қолди. Лекин мен ношукур бу яхшиликларни билмас эдим, уларга қўпол гапирар, дилларини оғритар эдим.

Менинг ёмонлигимни қўшнилар ҳам билишар эди. Лекин, бечора онам, мени уларга яхши кўрсатиш учун ўзларининг янги либосларини олиб чиқиб, ўғлим менга байрамга совға қилди, ўғилгинам туғилган кунимга совға қилди, деб юрар эканлар. Мен ғофил фарзанд эса, умримда бир марта бўлса ҳам, ҳеч бўлмаганда пайпоқ ҳам совға қилмаган эдим.

Ҳеч уйда топилмасдим, фақат кечаси меҳмонхонага келгандек, тунагани келардим холос. Ўзимча кибрга берилиб, дадамнинг велосипедда юришидан ор қилиб, (аслида машинасини сотиб, велосипедда юришига ўзим сабабчи эдим), ўзим эса пиёда юришдан дўстларимдан уялиб, ота-онамдан яширинча Кореяга ишлашга кетиш учун ҳужжатларни тайёрладим. Мақсадим пул йиғиб

“Нексия” машинаси олиш эди. Ҳамма ҳужжатлар тайёр бўлгандан кейингина уларга кетишимни айтдим. Иккаласи ҳам норози бўлиб, йиғлаб қолишди.

-Ўғлим, иккаламиз ҳам касалмиз, ёлғиз ўғлимизсан, ўлиб қолсак, сени кўрмай армонда кетмайлик. Мана шу уй сеники, машинани эса кейинроқ ҳам олармиз,-дейишди. Лекин мен нодон кўнмасдан кетиб қолдим.

Кореядан пул ишлаб юбора бошладим. Отам бечора ўзларининг ҳам йиғиб қўйган пулларини қўшиб, янги “нексия” машинасини олиб қўйибдилар. Ўзлари бирор марта ҳам миниб чиқмасдан, дарвозахонага қўйганча, “ўғлим машина оламан, деб кетди, ўзи келсин, ўзи минсин,”деб велосипедда юраверибдилар.

Кореядан бир ойча телефон қилмадим. Шу орада отам бечора “ўғлимга бирор нарса бўлдимикан”, деб зерикиб, юрак хуружидан вафот қилибдилар. Телефон қилганимда эса, онамнинг ҳам аҳволлари оғир экан. Тезда самолётга чипта топиб, учиб келдим. Лекин минг афсуски, улгура олмадим. Онам бечора кўзлари тўрт бўлиб, мени кута-кута, келишимдан икки соат олдин, мени кўра олмасдан, армон билан вафот этибдилар!

Жаноза, таъзия маракалари дабдабадор ўтди. Халққа ош бердим, қабрларига тош қўйдим. Лекин надоматлар бўлсинки, қалбим ҳеч тинчлана олмаяпти. Кечалари ухлолмай чиқаман. Кошки..., кошки эди уларни ҳеч бўлмаганда тушимда кўрсам, қилган ишларим учун кечирим сўрасам, розилиklarини олсам, берган озорларимга тавба қилсам... Афсус... Афсуски энди кеч, жуда кеч!

Дарвозахонадаги нексияни мина олмайман, ичига ўтира олмайман, ҳатто унга қарай олмайман. Худдики мана шу нексия ота-онамни армонда кетишига сабабчи бўлгандек.

Омборхонага кириб деворга осиб қўйилган да-

дамнинг велосипедларига қарасам, кўзларимдан ёш шошқатор оқаверади, кўз ёшларимни ҳеч тўхтата олмайман. Велосипед билан худди дадам билан гаплашгандек гаплашаман, дардлашаман, армонлашаман. Ҳасратларимни айтиб, кўнглимни бўшатмоқчи бўлман. Лекин афсуски энди кеч!

Онамга, онажонимга совға қилмаган “совғаларим”-ни, онаизоримнинг, армонда кетган онажонимнинг кийимларини олиб, кўзларимга суртиб йиғлайман. Тирикликларида айтолмаган ширин сўзларни энди кийимларига айтаман. Лекин афсуски энди кеч, жуда кеч!

Мени охирги марта аэропортда кузатаётганларида онажоним мени қаттиқ қучоқлаб, кўкрагимга бошларини қўйиб йиғлаган эдилар. Қучоқларидан ҳеч чиқаргилари келмаган эди. Энди билсам, онажоним мени охирги марта кўраятганларини сезган эканлар! Ўша юзларидаги армонли кўз ёшлари учун ўзимни ҳеч кечира олмайман.

Ота-онаси тирик биродарларга маслаҳатим шуки, уларни тириклик вақтларида қадрларига етинг, озор берманг, хизматларини қилиб, дуоларини олинг. Менга ўхшаб кеч қолиб, армонда, пушаймонда ўтманг.

МЕН СИЗ УЧУН АРМОН БЎЛДИМ!

Меҳрингизни, борингизни аямасдан,
Боламга деб югурдингиз, елдингиз.
Одам бўлсин, ўқисин деб чарчадингиз,
Лек мен сизга онажоним нима бердим?
Сиз учун-чи, отажоним нима қилдим?

Касал бўлсам табибларга югурдингиз,
Кечалари ухламасдан тик турдингиз.

Аллоҳим, Сен шифо бер, деб ёш тўқдингиз,
Лек мен сизга онажоним нима бердим?
Сиз учун-чи, отажоним нима қилдим?

Қариганда умид қилиб меҳру-шафқат,
Қўпол сўзни олдингиз-ку мендан фақат.
Фарзандимни асрагин, деб паноҳ сўраб,
Эвазига онажоним нима бердим?
Сиз учун-чи , отажоним нима қилдим?

Оқладимми “фарзанд” деган буюк номни?
Аядим-ку ахир сиздан кулча нонни.
Меҳмон қилиб ёзмадим-ку дастурхонни,
Онажоним, мен сиз учун нима қилдим?
Отажоним, мен сизларга нима бердим?

Қўшниларга мақтаркансиз мени доим,
Мен бермаган “совғаларим”ни кўрсатиб.
Менчи ноҳақ обрў олиб, ҳурмат олиб,
Эвазига онажоним нима бердим?
Меҳрга зор меҳрибоним, нима қилдим?

Тирикликда ёнингизга келмас эдим,
Дунё учун кеча-кундуз тинмас эдим.
Кетдингиз-ку тўёлмасдан дийдоримдан,
Онажоним, мен сиз учун армон бўлдим,
Соғинганда сизни излаб, сарсон бўлдим.

Ота-онам ҳали тирик, улгураман,
Дуо олиб хизматларини қиламан.
Деб юрардим, лек минг афсус, улгурмадим,
Онажоним, мен сиз учун армон бўлдим,
Отажоним, дард устига чипқон бўлдим.

Жанозангиз куни бериб халққа мен ош,
Юзлаб одамларга бўлдим ўзимча “бош”.
Аммо кечдир, қалбимда ёш, кўзимда ёш,
Онажоним, мен сиз учун армон бўлдим,
Қабрингизни тепасида гирён бўлдим.

Фарзандларим жовдираб қараб турар,
Қайтар дунё, бир кун улар ҳам қайтарар.
Ўшанда дилим пушаймон бўлиб айтар:
Онажоним, мен сиз учун армон бўлдим,
Отажоним, мен сизларга армон бўлдим.

Эй, фарзандлар, кўзни очинг бу ғафлатдан,
Ҳали тирик ота-онангиз ўлмасдан.
Хизмат қилинг, дуо олинг кеч бўлмасдан,
Мен нодон-чи, онажоним нима қилдим?
Отажоним мен сизларга армон бўлдим.

(Илҳом Қаҳҳоров)

Ушбу ҳаётий воқеа ҳар биримизга дарс бўлиши керак. Хатолик, аввало, ота-она томондан ўтган: улар фарзандга бор меҳр-муҳаббатларини берганлар, унинг моддий таъминоти учун югурганлар, аммо унга динни ўргатмаганлар. Аллоҳни танимаган банда эса, гарчи у дунё олими бўлиб етишса-да, охират илмидан беҳабарлигича қолаверади, Худодан қўрқмайди, гуноҳ ишлардан тап тортмайди, дилозорлик қилаверади...

Албатта, бирор марта масжидга бормаган, ота-она ҳақида оят ва ҳадисларни эшитмаган, “Жаннат оналар оёғи остида” лигини, “Ота рози – Худо рози” лигини билмаган фарзанддан нимани ҳам кутиш мумкин?!

ФАРИШТАНИНГ ДУОСИ!

Уни касалхонага оғир аҳволда олиб келишди. Кучли зарбалардан ички аъзолари ҳам ёрилиб кетган эди. Тезкор гуруҳ чақирилмагунга қадар бу ишни ким қилганини шифокорлар била олмади. Боланинг тепасида иззиллаб йиғлаётган она кўксига муштлар, аммо ниманидир яшираётгани кўзларидан маълум эди. Терговчи, бола бечора катта одамнинг тепкиси туфайли шу аҳволга тушганини аниқлагунича, у сунъий нафас апаратига уланган, жони қил устида эди.

Шундагина аёл, эрининг ишлари юришмай, аламини ичкиликдан олаётганини айтиб, кўзида ёш билан илтижо қилди:

-Ичиб келганларида ошхонада эдим. Одилжон йўлакда ўйнаётган экан. Ёш болада, дадасининг қай аҳволда келганини билмай музқаймоққа пул сўрабди... Кўрганимда шу иш бўлмасди.

Афсус, унинг аҳволи ёмонлашди. Қўлларидан келган чораларни кўриб, етказилган жароҳатлар ҳаёт билан зид эканидан иложсиз қолган шифокорлар онаизорни унинг олдига киргизишди. Кома ҳолатида ётган болакай юзқўллаларини ўпиб йиғлаётган онасининг овозидан ўзига келиб, кўзларини очди. Оғзига тиркалган сунъий нафас олиш апаратини олиб ташлаб, гапиришга чоғланди:

-Ойижон, мен музқаймоққа эмас, дори учун пул сўраган эдим. Юрагингиз санчаётганини айтган эдингиз. Шунга....

У оғир нафас ола бошлади. Аммо шошиб қолган докторларни тўхтатиб, гапларини айтиб олмоқчи эканини ишора билан тушунтирди.

-Ойижон, йиғламанг! Дадам энди ичмайди.

-Эй, ичмай ўлсин! Сени шу аҳволга солгандан кўра, оёқлари синса бўлмасмиди?

-Ойижон, қарғаманг! Оёқлари синса, юра олмайдилар-ку.

У эшикка умидвор термулди. Агар ҳозир отаси кириб келса, бағрига отилиб, маҳкам қучоқлашга тайёр эди. Икки соат аввал кўзи қонга тўлиб, ваҳшийларча дўппослаган малъунни эмас, бир вақтлар елкасида кўтариб, у билан ўйнаган, дўконга етаклаб чиқиб, ўйинчоқлар олиб берган меҳрибонини сўнги бор кўргиси келди. Умиди сўнгач, бир чеккада турган терговчини ёнига чақирди.

-Милиса тоға, илтимос, дадамни қамаманг. Улар жуда яхши одам. Мана кўрасиз, яна аввалгидай яхши дада бўлади. Чунки мен фариштага айланиб, уни ҳар доим дуо қилиб тураман.

-Турли жинойтларни кўравериб кўзи пишиб кетган тажрибали орган ходими ўзини тўхтата олмади. Кўзларидан шошқатор ёш қуйилиб, болага ваъда бергачгина унинг жони узилди...

Аммо, қонун ҳар қандай ваъдадан устувор эди. Оиласи ва бошқа болалари борлиги инobatта олиниб, енгилроқ жазо тайинланди. Ота бу гуноҳни кўтара олмай, қамоқдаёқ жонига бир неча марта қасд қилди, ўла олмади. Панжара ортидаги хўжайинлар эса, маҳкум, атайин, шу гуноҳ билан яшаши учун уни жазоламадилар....

Мижжаларига қалқиган ёш билан воқеани ҳикоя қилиб берган онаизорга юзландим:

-Эрингиз қамоқдан чиқибди. Энди ичмай қўйдими?

У чуқур хўрсинди. Қўлида беш ёшлардаги ширингина ўғлининг жилмайиб турган суратини кўрсатар экан, овози титраб жавоб қайтарди:

-Ҳа, инсоф берди. Аммо, катталарнинг ақли кириши учун, шундай фаришталарнинг кўпайиши шартмикан? У дадасининг тушига кирганида ҳам фақат дуо қилади...!

Ушбу воқеа ҳар бир ичувчи кишига ибрат бўлиши керак. Ақлли инсонлар бошқаларнинг бошига келган яхшиликлардан ўғит олиб, яхшиликка интилишлари лозим. Ёмонликларидан ибрат олиб, улардан узоқроқ бўлишга ҳаракат қилишлари ва ўзларини сақлашлари шарт.

Ичкилик кишини қай аҳволга солиши, ҳатто ваҳший қилиши мумкинлигини кўряпсиз. Ақли бор одамлар бундан ибрат олишлари керак.

ЭСЛАТМА

Кунлардан бир кун, бир киши яхши кайфиятда, ўзига ёққан ашулани хиргойи қилиб, янги қимматбаҳо машинасида кетаётган эди. Йўл четидаги болага кўзи тушиб, тезликни сал камайтирди. Болакай унга нималарнидир имо-ишора қилди. Лекин у эътибор бермай, бепарво кетаверди. Боланинг ёнидан ўтгач тезликни яна оширмоқчи бўлди. Аммо, шу пайт бирданига машинасига болакай отган тош келиб тегди. У машинасини тўхтатиб, тош отган боланинг олдига келиб, жаҳл билан унинг ёқасидан тутди-да:

-Ҳой ахмоқ бола! Нега мени машинамга тош отдинг? Бу машина неча пул туришини биласанми? – деб бақирди.

Шунда болакай жавоб берди:

-Мени кечиринг, амакижон! Мен сизга ҳам, машинангизга ҳам зарар етказмоқчи эмасдим. Гап шунда-ки, менинг акам ногирон. У ногиронлар аравачасидан йўлнинг четига қулаб тушди. Акамни кўтариб қайтадан аравачасига ўтқазишга кучим етмаяпти. Бу ердан одамлар ўтмайди. Машиналарнинг эса бирортаси тўхтамаяпти. Мажбур бўлиб тош отмаганимдами эди, сиз ҳам тўхтамаган бўлар эдингиз.

Шунда у одамнинг йўлдан пастроқда чўзилиб ётган ногирон болага кўзи тушди. Унинг оёқ-қўллари калта, ожиз ва ишламас, ўзи гапира олмас, фақат инграр эди. Кўзларидан эса ёш оқаётган эди. Бу ҳолатни кўрган ҳалиги киши ҳайратдан қотиб қолди. Ўзининг бепарволигидан уялиб кетди. Томоғига бир нарса тикилгандек бўлди. Ногирон боланинг бу аянчли аҳволига раҳми келиб, кўзлари ёшга тўлди. Тезда ёрдам беришга шошилди. Кўз ёшларини яширишга кучи етмади. Болани кўтариб ногиронлар аравачасига ўтқазди. Кейин унинг укасидан кечирим сўраб, машинаси сари отланди. Шунда янги машинасининг тош теккан жойи пачоқ бўлганини кўрди. Пачоқ бўлган жойни меҳр билан силаб қўйдида, машинасига ўтирди. Ўтирди-ю, чидай олмай ҳўнграб юборди:

-Мени кечир, Аллоҳим! Бепарволигим учун кечир. Мол-дунё кўзимни кўр қилиб қўйибди. Ҳамма нарсам бор, пулим кўп, ҳеч нарсага муҳтож эмасман. Аммо, атрофимда қанчадан-қанча ёрдамга муҳтож кишилар, ногиронлар, касаллар, камбағаллар борлигини унутибман. Шу ногирон бола ҳам дунёга бир марта келган. У ҳам бошқалардек юриш-туришни, гапиришни, бахтли бўлишни истар, аммо, йиқилса, ҳатто ўрнидан тура олмайди. Дилидагиларини тилига чиқариб, гапира олмайди. Унинг ҳам қалбида қанча ғам-алам бўлса керак, ахир кўзларидан ёш оқаётган эди-ку! Мен эса шошилиб укасининг ёқасидан тутибман-а! Ўзинг кечир Аллоҳим!

Шундан сўнг ҳалиги киши машинасининг пачоқ эшиги билан узоқ йиллар юрди, уни тузаттирмади. Ҳар гал усталар, шу озгина пачоқни тузатиб қўяйлик, деганида, у одам қўйидагича жавоб берарди:

-Йўқ, тузатиш керак эмас. Чунки, бу пачоқ мен учун доимий эслатма. Атрофимдаги одамларнинг ҳаммаси ҳам менга ўхшаб бой, соғлом, бахтли эмаслиги, булар-

нинг ҳаммаси менга Аллоҳ таолонинг берган неъматлари эканлиги тўғрисида эслатма. Мен буларнинг ҳаммасига шукр қилиб, бошқаларни ҳам эздан чиқармаслигим кераклиги ҳақида эслатма. Ногиронлар, мухтожлар, касаллардан хабардор бўлиб юришим кераклиги ҳақида эслатма. Бепарво, бағритош бўладиган бўлсам, менга у дунёда ҳам тош келиб тегиши мумкинлиги тўғрисида эслатма. Охиратдан эслатма!

ДУНЁДА МЕН ХУРСАНД БЎЛИБ ЮРАДИМ

Дунёда мен хурсанд бўлиб юрардим,
Келажакка кўп режалар қурадим.
Кўзим очди келиб теккан битта тош,
Ҳикмат экан, дарс бўлди бу эслатма.

Фикр қилсам, фақат ўзни ўйлабман,
Мен доимо фойдам учун сўйлабман.
Тош теккунча хатоимни кўрмабман,
Кўр эканман, кўзим очди эслатма.

Боқсам атрофимда қанча ногирон,
Ётибди оғир касаллар бедармон.
Уларнинг мухтож эканин бегумон,
Билдим энди, дарс бўлди бу эслатма.

Унутмагин дўстим ҳеч охиратни,
Қўлдан берма ҳар бир имкон, фурсатни.
Савоб иш қайтарар келган кулфатни,
Мурувват қил, дарс бўлсин бу эслатма.

(Илҳом Қаҳҳоров)

МЕҲРИНГИЗНИ ЯШИРМАНГ

Болалигимизда бор – йўқ, йўқлар кўп эди. Нима истасак “йўқ”, дейиларди. Ота-онамиз қийинчилик даврларда катта бўлишган. Бизлар ҳам уларнинг кўрган қийинчиликлари таъсир этадиган даврга тўғри келдик (Мен ўзим 1962 йили туғилганман). Нима истасак “йўқ”, нима хоҳласак “йўқ”. Масалан, “шим олиб беринг”, деса “йўқ” дейишади, “ўйинчоқ олиб беринг”, дейман, “ўзинг яса”. Мен ўйинчоқларимни лойдан ясаганман. Баъзан отамнинг чўнтақларини кесиб, ичига юнг солиб тўп қилиб ўйнардим. Синглим қўғирчоқларини ўзи тикди. Шунинг учун оддий нарсанинг қадрини ҳам жуда яхши биламиз.

Бир куни дадам, “сизларга янги шим олиб келаман”, дедилар. Биз жуда хурсанд эдик. “Йўқ”ларга ўрганган қулоқларимизга жуда ёқимли эшитилди бу. Уч ака-сингил қишлоқ ташқарисига чиқдик. Қўлларимизни иягимизга қўйиб, хаёл қура бошладик: “Раиснинг ўғлига ўхшаб бизлар ҳам янги шим киямиз...”

Мен учинчи синфга борардим. Синглим биринчи синф, укам Рафет олти ёшда. Бизлар у пайтда гулли иштонлар кияр эдик.

Укам менга:

-Шимингизни қайси рангда бўлишини хоҳлайсиз, акажон”, деди.

Жуда содда бўлганмиз, бутун қишлоқда электр, телевизор йўқ, дунёдан беҳабар эдик.

-Қора рангли бўлсин, - дедим.

-Қанийди меники кўк бўлса, - деди.

-Шаҳар оёқ кийимини ҳам сотиб оладиларми”, - деб яна сўради.

-Йўқ, қора резинка калиш борку, ўшандан олиб келадилар, - дедим мен.

Ўша пайтда узоқдан автобус кўринди. Орқасидан чанг қўзғатиб келяпти. Бор умидимиз шу, узоқ кутганимиз шим келяпти. Дадам пакетларни очдилар. Менга қора шим, оқ ёқалик қора кийим ва қора калиш. Синглимга ҳам ҳудди шу кийимлар. Лекин ҳавас билан кутган, бизларга савол бериб ҳаёжонлантирган Рафет укам ҳайрон. Пакетларни роса титди, ўзиникини топа олмагандан кейин дадамга қараб, умид билан “менга йўқми” деди.

-Ўғлим, кейинги сафар, албатта, олиб келаман,- дедилар.

-Лекин мен роса кутаётган эдим,- деди укам ва йиғлаб бошқа хонага кириб кетди. Дадамнинг ҳам кўзларига ёш келганини пайқадим. Кечки овқат дастурхонида ҳаммамиз жим ўтирибмиз. Фақатгина укамнинг йиғисираган овози эшитиларди, хўрсиниб-хўрсиниб қўяр эди.

Мен эрталаб мактабга кетдим. Келганимда укам менга қараб:

-Акажон, сизга қора шим роса ярашибди, мен ҳам бир марта кийиб кўрсам бўладими?

-Йўқ, бўлмайди, кир қилиб қўясан,- дедим. Иккинчи кун ҳам роса ялинди, бермадим. Учинчи кун ҳам бермадим. Мен уларни ётоғим ёнига қўйиб асрар эдим. Роса хоҳлаб зўрға эришганман ахир.

Тўртинчи кун ҳам олдимга келиб:

-Акажон, бу янги шим сизни жуда чиройли қилиб турибди, оёқ кийимингиз ҳам ярашибди, менга ҳам ярашса керак-а,- деди.

Бермаслик учун баҳона қила бошладим:

-Сенга тўғри келмайди, узун бу.

-Пойчасини шимариб кияман,- деди.

-Йўқ, кир қилиб қўясан,- десам,

-Гилам устида кияман,- деб жавоб қайтарди.

-Илтимос, жон акажон, беш дақиқа холос,- дея яли-
нарни бечора укагинам.

-Бўпти, эртага жума куни мактабдан келиб бераман,
фақат беш дақиқага, кир қилмайсан, бирон нарса бўлса
ёмон қиламан,- дедим.

Кечқурун бирга ётибмиз, укам секингина мени тур-
тиб:

-Фикрингиздан қайтиб қолмайсиз-а, акажон,
ҳақиқатда берасиз-а,- дея кўзларида қувонч билан сўрар
эди.

-Ҳа бераман,- дедим.

-Мен эрталабгача ухламайман, тезроқ тонг отсин,
тезроқ шимни кияй,- деди.

Эрталаб мактабга кетиш учун турганимда, укам ҳам
турди.

-Акажон, бугун вақтлироқ келинг, хўпми, мен сизни
шу эшик олдида кутаман,- деди.

Мактабга кетаяпман, орқага қарасам укагинам
ҳовли эшиги олдида мени кузатиб турибди.

Учинчи дарсда синфимиз эшиги очилди, директо-
римиз кириб келди. Ўқитувчимиз қулоғига бир нарса
деди ва менга қараб, “Алижон, болам, уйинга борақол,
отанг сени кутяпти”, деди. Менинг дарров хаёлим-
га келган биринчи нарса, укам отамга айттириб, мени
чақиртиряпти, тезроқ шимни киймоқчи, деб ўйладим.
Мактабдан чиқдим, қарасам қишлоқдагилар ҳам биз-
никига қараб кетишяпти. Мен ҳеч нарсани тушунмаяп-
ман, тўққиз ёшдаман. Дарров эшик теварагига қарадим,
укам кутиб туриши керак эди, лекин йўқ. Ҳовлига кир-
дим, бутун қишлоқ бизникида. Онамлар “дод”, деб
бақиряптилар... “Рафетимни беринг менга, болажоним,
қўзичоғим...”

Чол амаки янги олган трактори билан эшигимиз олдидан ўтаётган экан, болачани кўрмабди, мени келишимни кутаётган укам трактор тагида жон берибди. Мен укажонимга шимимни кийдормоқчи бўлган куним, укам ўлди...

Отам севги кўрмагани учун, у севгини бизларга ҳам беришни билмади. Бизларни яхши кўрарди, лекин севгисини кўрсатолмасди. Бизларни кучоқламасди, бағрига босолмасди. Эй дўстлар, севгингизни кўрсатинг, севишингизни билдиринг.

Ўша куни укам ювилганидан кейин кафанланди, дадам илк маротаба, мен оламан дедилар ва укамни бағирларига босдилар. Фарёд қилиб: “Рафет, мен сени мозорга эмас, бозорга обориб, шим олиб бермоқчи эдим, ўғлим..., тур ўғлим, илтимос, юр бозорга борамиз...” дея йиғлай-йиғлай мозорга кетдилар.

Мен ҳозир ўйлаяпман, қанийди ҳаётлик пайтида айтсалар эди. Биз у севги сўзларини эшитиш учун кўп кутдик, лекин эшитмадик. Энди отам укам эшитолмайдиган пайтда бақириб фарёд қиляптилар.

Ҳозирги болалар бизлардан топа олмаган севгини, қўл телефонларидан қидиряптилар. Нега болалар бошқа нарсаларга талпиняпти. Болаларни ўғирлаш учун хилватларда кутаётган инсонлар ота-онаси кўрсатмаган табассум билан уларни алдаяптилар.

Ўлкамни, оиламни, болаларимни севаман. Олдин кўпинча банд бўлар эдим, турли йиғилишларга, конференцияларга борардим. Аммо бу йил бормаяпман. Чунки менинг қизим саратон касаллигига чалинган. Энди у даволаняпти, мен эса доим фарзандим олдида бўлишга ҳаракат қиляпман. Ҳозир қизим яшаяпти ва шу ҳаётлик пайтида, мен уни роса яхши кўришимни кўзларига қараб, очиқ айтяпман. Мен қизимни яхши кўраман ва буни яширмаяпман... Сизлар ҳам меҳрингизни яширманг, кўрсатинг...

СОЯБОН КЎТАРГАН БОЛАКАЙ ҲАҚИДА РИВОЯТ

Бир шаҳарда бир неча ойдан бери ёмғир ёғмас эди. Қурғоқчилик. Сувсизликдан ҳосиллар, экинлар қуриб боряпти. Шунда бутун шаҳар аҳли келишиб, ҳаммалари бир вақтда намозгоҳда йиғилиб, истисқо намозини ўқиб Аллоҳ таолодан ёмғир сўрашни ният қилдилар.

Келишилган кун ва соатда мингга яқин одам намозгоҳга йиғилди. Бир ёш бола ҳам таҳорат қилиб, катталарга қўшилиб намозга келди. Унинг қўлида ёмғирдан сақланиш учун соябон ҳам бўлиб, у имомга яқинроқ жойга келиб ўтирди. Болакайнинг қўлидаги соябонни кўриб катталар унинг устидан кула бошладилар:

-Уни қаранглар, ўзи бир неча ойдан бери ёмғир ёғмаяпти, ҳамма ёқда сувсизлик-у, бу содда бўлса соябон кўтариб келибди.

Шунда болакай ҳайрон бўлиб, болаларча соддалик билан имомдан сўрабди:

-Ахир биз ҳозир Аллоҳдан ёмғир сўрашга йиғилмадикми?

Буни кузатиб турган имомнинг кўзларига ёш келдию, барча йиғилганларга мурожаат қилди:

-Эй мусулмонлар, наҳотки биз шу ёш боладек ҳам бўла олмасак? Барчамиз Аллоҳ таолодан истисқо намозини ўқиб, ёмғир сўраймиз, деб келибмиз-у, бирортамиз агар ҳозир намоз ўқисак, Аллоҳ таоло бизга ёмғир беради, деган нарсага қалбдан ишонмаймиз! Шу болакай, ҳозир Аллоҳдан намоз ўқиб, ёмғир сўрасак, ёмғир ёғади, шунда соябоним асқотади, деб ишониб келган! Имомнинг кўзларидан тинмай ёш оқарди:

-Эй Аллоҳим, ўзинг биз беихлос бандаларингни гуноҳларимизни кечиргин! Ана шу гўдакнинг қалбидаги иймонни, ихлосни бизларга ҳам ато эт! Ҳозир Сендан намоз ўқиб, ялиниб сўраймиз, бизларни беихлослиги-